

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

« 21 » липня 2016 року

№ 22 -рк

м. Київ

ПАТ «Фармак»

вул. Фрунзе, буд. 63,
м. Київ, 04080

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин і умов, що йому сприяють

На підставі звернення Громадської організації «Спілка захисту підприємців» від 06.11.2015 № 06-11/15 (вх. Відділення від 10.11.2015 № 01-11-74) Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) було здійснено дослідження на предмет дотримання Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» публічним акціонерним товариством «Фармак» (надалі – ПАТ «Фармак», Підприємство) під час рекламування лікарського засобу «Віс-Нол».

Громадською організацією було виявлено, що на телеканалах України, зокрема у 2015 році транслювався відеоролик із рекламою лікарського засобу «Віс-Нол» (капсули по 120 мг № 30, № 100) (надалі – Лікарський засіб, Препарат).

У рекламному відеоролику містилось наступне формулювання: *«Для лікування гастриту можеш спробувати «Віс – Нол». Капсули «Віс-Нол» утворюють захисну плівку, яка...сприяє рубцюванню ерозій та виразок. Допомога шлунку при гастриті»* (мова оригіналу) (надалі – Реклама).

В ході здійснення зазначеного дослідження Відділенням було направлено вимогу про надання інформації до Підприємства від 22.02.2016 № 02-05/598 (далі - Вимога).

За результатами розгляду документів та матеріалів, надісланих Підприємством листом від 24.03.2016 № 17-9/21 (вх. Відділення від 25.03.2016 № 01-11-903) (надалі – Лист), а також наявних у Відділенні матеріалів, встановлено наступне.

ПАТ «Фармак» є юридичною особою, зареєстрованою 27.06.1994 року, ідентифікаційний код юридичної особи 00481198. Місцезнаходження юридичної особи: 04080, м. Київ, вул. Фрунзе, буд. 63.

Видами діяльності Підприємства за КВЕД є, зокрема: виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів (21.20), оптова торгівля фармацевтичними товарами (46.46).

ПАТ «Фармак» здійснює свою господарську діяльність на підставі нової редакції Статуту (далі – Статут), затвердженого рішенням Загальних зборів акціонерів ВАТ «Фармак» відповідно до протоколу від 15.03.2012 року № 21.

Згідно зі Статутом Підприємство має відокремлене майно, самостійний баланс, може мати валютні та інші рахунки в банках, круглу печатку та всі права і обов'язки юридичної особи, передбачені чинним законодавством України.

Таким чином, ПАТ «Фармак» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до Листа рекламування Лікарського засобу на телебаченні здійснюється з січня 2015 року по теперішній час на телевізійних каналах 1+1, 2+2, ТЕТ, Плюс плюс, Перший, Ера, Тоніс, Перший Діловий, Уніан, Бігуді, Discovery, RU Music, OTV, TLC (надалі – Телеканали) та у спеціалізованих виданнях (журнал «Містер Блістер», журнал «Гастроентерологія»). За інформацією Підприємства, відповідальність за рекламний текст, який розміщувався на Телеканалах несе ПАТ «Фармак».

В **Інструкції** по застосуванню Препарату, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.08.2011 № 535 із змінами, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.10.2014 № 715 (надалі – Інструкція), наданій Підприємством (далі – Інструкція) у розділі «Спосіб застосування та дози», вказана наступна інформація, зокрема: *«При наявності **Helicobacter pylori** використовувати «Віс-Нол» у схемах антихелікобактерної терапії за призначенням лікаря. При квадротерапії рекомендується прийом «Віс-Нолу»...з тетрацикліном, метронідазолом та інгібітором протонної помпи (омепразолом, ланзапрозолом, пантапрозолом або езомепразолом) (мова оригіналу).*

Відповідно до Інструкції препарат має антимікробну активність стосовно **Helicobacter pylori**, та призначається при виразковій хворобі шлунку і дванадцятипалої кишки, гастриті, у тому числі спричинених **Helicobacter pylori**, хронічному гастриті і гастродуоденіті у фазі загострення, у тому числі спричинених **Helicobacter pylori**.

Таким чином, Препарат призначається, як при гастриті, що не асоційований з наявністю в організмі людини **Helicobacter pylori**, так і при гастриті, що спричинений даною бактерією.

При цьому, як зазначено в Інструкції, для лікування хвороб шлунково-кишкового тракту, спричинених **Helicobacter pylori**, «Віс-Нол» необхідно приймати у комплексі з іншими препаратами, зокрема, у схемах антихелікобактерної терапії.

Крім того, в матеріалах Звернення міститься висновок державної установи «Інститут гастроентерології НАМН України» та лист Міністерства охорони здоров'я України від 18.12.2015 № 18-04/58/5863-15/8004/39832, де зазначено, що при наявності **Helicobacter pylori**, «Віс-Нол» необхідно використовувати у схемах антихелікобактерної терапії за призначенням лікаря, тобто у комбінованій терапії.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.09.2014 № 613 затверджено Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих (надалі – Протокол).

Протоколом визначено, що інфекція **Helicobacter pylori** є основним фактором розвитку хвороб шлунково-кишкового тракту (приблизно 80 % випадків виразки шлунка та приблизно 95 % випадків виразки дванадцятипалої кишки).

Відповідно до Протоколу, стратегією лікування хвороб шлунково-кишкового тракту, спричинених **Helicobacter pylori** є проведення стандартної трикомпонентної антихелікобактерної терапії протягом 7 днів, а при відсутності ускладнень після проведення антихелікобактерної терапії призначається друга лінія лікування в залежності від локалізації хвороби, при цьому додатково можуть бути призначені, зокрема, вісмуту субцитрат (діюча речовина «Віс-Нолу»).

Враховуючи вищевикладене, інформація, що поширювалась у Рекламі є неповною, зокрема внаслідок замовчування окремих фактів, а саме інформації про те, що лікування гастриту та виразки, спричинених **Helicobacter pylori**, передбачає комплексну антихелікобактерну терапію з використанням інших препаратів, окрім лікарського засобу «Віс-Нол».

Оскільки Лікарський засіб є безрецептурним препаратом, це може стимулювати споживачів під час лікування чи загострення хвороби, внаслідок перегляду Рекламі, до придбання даного препарату та використання його в монотерапії, що в свою чергу може не дати необхідного результату та спричинити ускладнення внаслідок незбалансованого підходу до лікування.

Отже, замовчування в Рекламі інформації про те, що Лікарський засіб не здатен самотійно (без прийому інших лікарських засобів) вилікувати гастрит, спричинений

Helicobacter pylori, може ввести в оману споживачів стосовно терапевтичних властивостей препарату.

У відповіді на Вимогу, Підприємство повідомило, зокрема «...враховуючи те, що етіологія захворювання шлунка має багато причин, лише одна з яких може бути **Helicobacter pylori**, а також, що рекламний ролик не є посібником для лікування гастриту чи виразки, що підтверджується обов'язковими написами «Самолікування може бути шкідливим для вашого здоров'я» і рекомендації «Перед застосуванням лікарського засобу необхідно обов'язково проконсультуватись з лікарем та ознайомитись з інструкцією». Згадування в рекламі необхідності застосування «Віс – Нолу» в комплексі з антибактеріальною терапією може стати поштовхом до самолікування для потенційного споживача, а також юридично класифікуватися, як прихована реклама» (мова оригіналу).

Отже, Підприємство пояснює відсутність в Рекламі інформації про необхідність проведення комплексної терапії для лікування гастриту, спричиненого **Helicobacter pylori**, тим, що наявність такої інформації у рекламі може стати поштовхом до самолікування для потенційного споживача, та класифікуватися як прихована реклама.

Вказані пояснення Відділенням не можуть бути прийнятими з огляду на наступне.

Захворювання шлунково-кишкового тракту, зокрема гастрит та виразка, характеризуються рецидивуючим перебігом з чергуванням періодів загострення.

Навіть якщо встановлення діагнозу та призначення вперше антихелікобактерної терапії здійснюється лікарем, споживач, якому було встановлено діагноз гастрит чи виразка, з настанням чергового загострення, внаслідок перегляду Реклами, в якій зазначається, зокрема «Для лікування гастриту можеш спробувати «Віс – Нол». Капсули «Віс – Нол» утворюють захисну плівку, яка... сприяє рубцюванню ерозій та виразок. Допомога шлунку при гастриті» може придбати цей Препарат зважаючи на те, що цей лікарський засіб відпускається без рецепту. Крім того, при перегляді Реклами споживач не може зробити висновок про необхідність застосування додаткових лікарських засобів, так як така інформація в Рекламі відсутня.

Отже, поширення у Рекламі неповної інформації про лікувальні властивості Препарату може стимулювати споживачів (покупців) до придбання Лікарського засобу Підприємства та є проявом недобросовісної конкуренції з боку ПАТ «Фармак» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману споживачів (покупців) лікарських засобів.

Таким чином, обраний спосіб викладення Підприємством інформації у Рекламі про лікувальні властивості Препарату може сприяти введенню в оману споживачів.

Слід зазначити, що в період проведення рекламної кампанії Лікарського засобу на Телеканалах (2015 рік) по відношенню до 2014 року, коли рекламна компанія на телеканалах не проводилась, середня торгова націнка цього препарату (капсули 120 мг № 30) зросла з 18, 5 % (2014 рік) до 34,5% (2015 рік), середня кількість реалізованого Лікарського засобу (тис. уп) збільшилась на 124,82 % (з 7,25 тис. уп. – у 2014 році до 16,3 тис. уп. – у 2015 році) (Лист Підприємства).

Таким чином, проведення реклами на телеканалах, зокрема протягом 2015 року було одним із факторів, яке вплинуло на зростання обсягів реалізації Препарату.

Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширення інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладання, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Таким чином, дії ПАТ «Фармак» щодо поширення у Рекламі неповної інформації про лікувальні властивості «Віс-Нолу», зокрема, без зазначення, що цей препарат при наявності бактерії **Helicobacter pylori** необхідно застосовувати у комплексній терапії, мають ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення

невизначеному колу осіб неповних відомостей щодо особливостей застосування лікарського засобу «Віс-Нол», внаслідок обраного способу їх викладення, що можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів (лікарського засобу «Віс-Нол») цього суб'єкта господарювання.

З огляду на те, що листом від 24.03.2016 № 17-9/21 (вх. Відділення від 25.03.2016 № 01-11-903) Підприємство повідомило про те, що реклама Лікарського засобу на Телеканалах здійснюється з січня 2015 року та по теперішній час, порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції з боку Підприємства є триваючим.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення та умов, що йому сприяли, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Публічному акціонерному товариству «Фармак» (юридична адреса: 04080, м. Київ, вул. Фрунзе, буд. 63; ідентифікаційний код - 00481198) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», шляхом приведення рекламної інформації про особливості застосування лікарського засобу «Віс-Нол», яка поширюється у будь-який спосіб, до вимог чинного законодавства та/або невикористання такої інформації у встановленому формулюванні в майбутньому.

Звертаємо вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **десятиденний строк**, з дня їх отримання.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень цих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький

Члени колегії:

/ _____ /
(підпис)

Г. Мінченко

/ _____ /
(підпис)

О. Білянський

_____ /
(підпис)

Л. Маракіна

/ _____ /
(підпис)

К. Куракова

/ _____ /
(підпис)

В. Коваленко

Виконавець

Л. Захарченко

/ _____ /
(підпис)

Начальник

юридичного відділу

Т. Ключова

/ _____ /
(підпис)

Секретар колегії

/ _____ /
(підпис)

